

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 595

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 25 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 350 din 11 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală	2–5
Decizia nr. 351 din 11 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală	5–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 48 din 19 iunie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	8–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 350

din 11 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată din oficiu de către instanța de judecată în Dosarul nr. 33.519/301/2015 al Judecătoriei Sectorului 3 București — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 813D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 22 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 33.519/301/2015, **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată din oficiu de către instanța de judecată într-o cauză având ca obiect acordul de recunoaștere a vinovăției privind un inculpat cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența băuturilor alcoolice prevăzută de art. 336 alin. (1) din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că dispozițiile art. 479 privind acceptarea încadrării juridice a faptei recunoscute, a felului și cuantumului pedepsei și a formei de executare, raportate la art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, potrivit cărora instanța nu poate pronunța și o soluție mai ușoară decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, sunt neconstituționale, deoarece exclud îndeplinirea justiției de magistratul judecător. Încadrarea juridică a faptei penale, felul și cuantumului pedepsei, precum și forma de executare sunt atribuții exclusive ale organelor jurisdicționale și derivă din caracterul imperativ de drept public al acțiunii penale.

6. Totodată, dispozițiile legale criticate încalcă atât prezumția de nevinovăție, cât și principiul legalității în materie penală, excluzând în mod neconstituțional soluțiile de achitare a inculpatului ce pot fi dispuse în procedura similară prevăzută în faza de judecată de instanță în baza recunoașterii faptei, conform art. 349 alin. (2), art. 375, art. 377 și art. 396 din Codul de procedură penală.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, legiuitorul a recunoscut instanței de judecată competența de a se pronunța atât asupra temeiniciei, cât și asupra legalității acordului de recunoaștere a vinovăției. În acest sens, instanța va respinge acordul și va trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale nu doar atunci când soluția la care s-a ajuns prin acord este nejustificată de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului, ci și atunci când aceasta este nelegală.

9. Potrivit art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală, analizând acordul, instanța va putea hotărî fie admiterea lui astfel cum a fost încheiat, fie respingerea lui cu trimiterea dosarului la procuror pentru continuarea urmăririi penale; atât timp cât sunt legale, respectiv justificate în raport cu gravitatea faptei și pericolozitatea făptuitorului, instanța nu poate modifica încadrarea juridică, felul și cuantumului pedepsei ori forma de executare stabilită prin acord. Reglementarea criticată ține seama de caracterul de „justiție negociată” a procedurii în discuție, însă nu împiedică activitatea de îndeplinire a justiției, câtă vreme instanța este cea care validează acordul încheiat între procuror și inculpat, cenzurând legalitatea și temeinicia soluției la care s-a ajuns prin acord.

10. În sfârșit, întrucât în lipsa admiterii sale prin hotărâre judecătorească definitivă, acordul încheiat între procuror și inculpat nu produce niciun efect, iar inculpatul este considerat nevinovat, Guvernul apreciază că prevederile legale criticate nu înfrâng prezumția de nevinovăție.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 479 cu denumirea marginală *Obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției*, art. 484 cu denumirea marginală *Procedura în fața instanței* și art. 485 alin. (1) lit. a) cu denumirea marginală *Soluțiile instanței* din Codul de procedură penală, care, la data sesizării Curții Constituționale, aveau următorul conținut:

— Art. 479: „*Acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia.*”;

— Art. 484: „(1) *Dacă acordului de recunoaștere a vinovăției îi lipsește vreuna dintre mențiunile obligatorii sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 482 și 483, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul.*

(2) *Instanța se pronunță asupra acordului de recunoaștere a vinovăției prin sentință, în urma unei proceduri necontradictorii, în ședință publică, după ascultarea procurorului, a inculpatului și avocatului acestuia, precum și a părții civile, dacă este prezentă.*”;

— Art. 485 alin. (1) lit. a): „(1) *Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții:*

a) *admite acordul de recunoaștere a vinovăției și dispune una dintre soluțiile prevăzute de art. 396 alin. (2)—(4), care nu poate crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.*”;

14. Ulterior sesizării Curții Constituționale, dispozițiile legale criticate au fost modificate prin art. II pct. 119, 122 și 123 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016 și au următorul conținut:

— Art. 479: „*Acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei.*”;

— Art. 484: „(1) *Dacă acordului de recunoaștere a vinovăției îi lipsește vreuna dintre mențiunile prevăzute la art. 482 sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 483, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul.*

(2) *La termenul fixat se citează inculpatul, celelalte părți și persoana vătămată. Instanța se pronunță asupra acordului de recunoaștere a vinovăției prin sentință, în ședință publică, după ascultarea procurorului, a inculpatului și avocatului acestuia, precum și, dacă sunt prezente, a celorlalte părți și a persoanei vătămate.*”;

— Art. 485 alin. (1) lit. a): „(1) *Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții:*

a) *admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.*”;

15. Așa fiind, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. III din 31 octombrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 9 noiembrie 1995, potrivit căreia, „*în cazul în care, după invocarea unei excepții de neconstituționalitate în fața instanțelor judecătorești, prevederea legală supusă controlului a fost modificată, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității prevederii legale, în noua sa redactare, numai dacă soluția legislativă din legea sau ordonanța modificată este, în principiu, aceeași cu cea dinaintea modificării*”, Curtea urmează a se pronunța asupra prevederilor art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, deoarece, din analiza noilor dispoziții legale rezultă că, din perspectiva criticilor formulate, a fost preluată soluția legislativă anterioară.

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 23 alin. (11) și (12) referitor la prezumția de nevinovăție și la principiul legalității pedepsei și art. 124 alin. (1) și (2) referitor la înfăptuirea justiției în numele legii și la unicitatea, imparțialitatea și egalitatea justiției.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin Decizia nr. 893 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2016, paragrafele 14, 16, 17, 20, a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, ocazie cu care s-a arătat că, similar judecății în cazul recunoașterii învinuirii, acordul de recunoaștere a vinovăției este o formă simplificată a judecății, care se desfășoară doar pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Scopul acestor proceduri abreviate este, așa cum reiese și din „Expunerea de motive la proiectul de act normativ al Codului de procedură penală”, acela de a responsabiliza părțile din proces, de a degreva instanțele de judecată, de a contribui la înlăturarea unor proceduri greoaie și deseori inutile pentru stabilirea adevărului judiciar, scurtând astfel durata desfășurării procedurilor judiciare. Ambele proceduri se întemeiază pe atitudinea inculpatului, care recunoaște faptele și nu contestă probele administrate în cursul urmăririi penale. În ambele cazuri, argumentele determinante pentru inculpat sunt reprezentate de posibilitatea obținerii unei sancțiuni mai blânde, de scurtarea prezenței sale în fața organelor judiciare, a duratei procesului penal și, implicit, a cheltuielilor generate de desfășurarea procesului penal.

18. Acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o procedură specială, în cadrul căreia se disting două etape: prima implică manifestarea de voință a inculpatului și a procurorului, care trebuie să intervină în faza de urmărire penală, în urma căreia se încheie un acord între procuror și inculpat, ce constituie o veritabilă „convenție de drept penal”. Cea de-a doua etapă se desfășoară în fața instanței de judecată, fără întocmirea rechizitoriului și fără parcurgerea camerei preliminare.

19. Acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale este un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și inculpat, instanța neputând, cu ocazia verificării acordului, să aplice o sancțiune mai grea. Instanța verifică acordul de recunoaștere încheiat între procuror și inculpat și, în cazul în care acordul îndeplinește condițiile de legalitate, iar soluția propusă prin acord nu este prea blândă, admite acordul și, pronunță o soluție de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei, fără să poată crea o situație mai grea inculpatului decât cea asupra căreia s-a ajuns la acord, în caz contrar, respinge acordul și trimite cauza în vederea continuării urmăririi penale. În acest fel, inculpatul are oportunitatea de a negocia cu procurorul condițiile acordului său, participând astfel la procesul decizional de stabilire a pedepsei, beneficiu ce nu mai este prevăzut la soluționarea cauzei după sesizarea prin rechizitoriu.

20. Potrivit art. 479 din Codul de procedură penală, acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea unei încadrări juridice, care nu poate fi schimbată.

21. De asemenea, prin Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2017, Curtea a mai statuat că reglementarea acordului de recunoaștere a vinovăției, în ansamblul său, chiar și prin raportare la modalitățile în care acesta este prevăzut în legislațiile procesual penale ale altor state, reprezintă opțiunea legiuitorului, în acord cu politica sa penală, și a fost exprimată conform atribuției sale constituționale, stabilite la art. 61 alin. (1) din Constituție, și în marja de apreciere prevăzută de acesta. Astfel, s-a urmărit atenuarea caracterului convențional al acordului de recunoaștere a vinovăției, prin sporirea rolului judecătorului în procesul de individualizare a pedepsei, acesta având dreptul de a interveni atunci când pedeapsa stabilită de părțile acordului este disproporționat de ușoară, prin raportare la gravitatea infracțiunii și la pericolozitatea infractorului.

22. Însă, susținerea necesității reglementării, în mod corespunzător, a ipotezei stabilirii, prin acordul de recunoaștere a vinovăției, a unei pedepse nejustificat de mari în raport cu aceiași doi factori, prevăzuți la art. 485 alin. (1) lit. b) teza finală din Codul de procedură penală, apare ca fiind nejustificată, având în vedere scopul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, acela al soluționării cauzelor penale într-un mod reciproc avantajos atât pentru inculpat, cât și pentru stat, scop ce reiese din interpretarea sistematică a normelor procesual penale ce reglementează această instituție.

23. Aceleași rațiuni sunt valabile și cu privire la imposibilitatea judecătorului de a interveni asupra acordului prin pronunțarea unei soluții de achitare sau a unei pedepse mai mici decât cea stabilită în acord. De altfel, prin art. II pct. 121 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, dispozițiile art. 480 din Codul de procedură penală au fost completate cu un nou alineat, respectiv alin. (4), conform căruia, în cazul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii, sens în care nu se mai poate pune în discuție o eventuală reindividualizare a pedepsei stabilită prin acord. Prin urmare, nu poate fi primită critica potrivit căreia este încălcat principiul legalității pedepsei, întrucât pedeapsa convenită prin acord nu este decât o reflectare a normelor legale aplicabile.

24. Prin aceeași Decizie nr. 690 din 24 noiembrie 2016, Curtea a mai constatat că, în condițiile încheierii acordului, inculpatul nu poate fi obligat de către procuror să accepte o soluție pe care o consideră dezavantajoasă, prin impunerea unei pedepse disproporționat de mari în raport cu gravitatea infracțiunii și cu pericolozitatea infractorului. De altfel, în situația în care inculpatul sau procurorul inițiază acordul de recunoaștere a vinovăției, dar negocierile dintre ei eșuează, neajungându-se la o soluție reciproc avantajoasă, procesul penal continuă conform regulilor prevăzute în Codul de procedură penală referitoare la urmărirea penală și la judecată.

25. De altfel, acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat, conform prevederilor art. 478 alin. (1) și art. 480 din Codul de procedură penală, după punerea în mișcare a acțiunii penale, cu privire la infracțiunile pentru care legea prevedea pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 15 ani, atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, asistența juridică este obligatorie. Ca efect al încheierii sale, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii. Conform art. 478 alin. (1) din Codul de procedură penală, titularii acordului de recunoaștere a vinovăției sunt inculpatul și procurorul, acordul putând fi inițiat, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, de oricare dintre aceștia, limitele încheierii sale fiind stabilite prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior, conform art. 478 alin. (4) din Codul de procedură penală. Potrivit art. 479 din același cod, obiectul acordului îl constituie recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală; acesta privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei. Potrivit art. 481 și 483 din Codul de procedură penală, acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă și constituie act de sesizare a instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond. Instanța de judecată admite sau respinge acordul de recunoaștere a vinovăției, printr-o procedură publică, la care sunt citați inculpatul, celelalte părți și persoana vătămată, procedură în urma căreia, după ascultarea procurorului, a inculpatului și avocatului acestuia, precum și, dacă sunt prezente, a celorlalte părți și a persoanei vătămate. Sentința astfel pronunțată poate fi atacată cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, de către procuror, inculpat, celelalte părți și persoana vătămată. Mai mult, în cazul respingerii de către instanță a acordului de recunoaștere a vinovăției, soluționarea cauzei se face potrivit normelor procesual penale cu caracter general.

26. Prin urmare, astfel reglementat, acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o instituție de drept procesual penal care nu afectează prezumția de nevinovăție ori înfăptuirea justiției, deoarece dreptului procurorului de a iniția acest acord, cu avizul procurorului ierarhic superior, precum și a dreptului acestuia de a stabili felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei este suspus controlului instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, care poate să îl admită sau să îl respingă, conform procedurii analizate, iar, împotriva sentinței astfel pronunțate, părțile interesate pot formula apel. Cu alte cuvinte, actul de justiție se realizează nu prin acordul încheiat între procuror și inculpat, ci prin sentința pronunțată de instanța judecătorească în cadrul controlului exercitat de către aceasta.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de către instanța de judecată în Dosarul nr. 33.519/301/2015 al Judecătoriai Sectorului 3 București — Secția penală și constată că dispozițiile art. 479, art. 484 și art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriai Sectorului 3 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 11 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 351

din 11 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Valeriu-Nicolae Matei în Dosarul nr. 45.571/3/2015 al Tribunalului București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 827D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă pentru autorul excepției domnul avocat Valentin Lupu, din cadrul Baroului București, cu delegație la dosar, și lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Agenția Națională de Administrare Fiscală a depus concluzii scrise prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, care pune concluzii de admitere a acesteia, arătând că a invocat-o ca o măsură de prevedere în scopul aplicării art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005. Face trimitere la modul în care s-a apărut la instanța de drept comun cu privire la acoperirea unei diferențe a prejudiciului cauzat prin ridicarea măsurii de indisponibilizare dispuse asupra unor sume de bani ridicate cu prilejul percheziției.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât autorul critică art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală, care are caracter general. Dispozițiile legale contestate nu au legătură cu situația particulară în care se află acesta, care, de altfel, putea să invoce tocmai excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 241/2005.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 6 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 45.571/3/2015, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Valeriu-Nicolae Matei într-o cauză penală în care se fac cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9

alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) și art. 5 alin. (1) din Codul penal.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece exclud dreptul de dispoziție al „inculpatului pentru a acoperi cu sumele de bani sechestrate paguba produsă, în corelație directă și necesară cu prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 în măsura în care corespunzător exclud posibilitatea ca sume sechestrate să servească, la cerere, acoperirii prejudiciului”.

8. **Tribunalul București — Secția I penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 629 din 8 octombrie 2015.

11. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile avocatului, concluziile scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 252 alin. (8), cu denumirea marginală *Procedura sechestrului* din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară modificării prin art. 47 pct. 1 din Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 961 din 24 decembrie 2015, care au următorul conținut: „*Sumele de bani rezultate din valorificarea făcută potrivit alin. (3), precum și sumele de bani ridicate potrivit alin. (2) se consemnează, după caz, pe numele suspectului sau inculpatului ori al persoanei responsabile civilmente, la dispoziția organului judiciar care a dispus instituirea sechestrului, căruia i se predă recipisa de consemnare a sumei, în termen de cel mult 3 zile de la ridicarea banilor ori de la valorificarea bunurilor.*”

15. Ulterior, dispozițiile legale criticate au fost modificate prin actul normativ anterior menționat și au, în prezent, următorul conținut: „(8) *Sumele de bani rezultate din valorificarea făcută*

potrivit alin. (3), precum și sumele de bani ridicate potrivit alin. (2) se depun în contul constituit potrivit legii speciale, în termen de cel mult 3 zile de la ridicarea banilor ori de la valorificarea bunurilor.”

16. Așa fiind, ținând seama de rațiunile avute în vedere de Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căroră „sintagma «în vigoare» din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea urmează a se pronunța asupra prevederilor art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală în redactarea anterioară modificării prin art. 47 pct. 1 din Legea nr. 318/2015.

17. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 44 referitor la *Dreptul de proprietate privată* și art. 53 referitor la *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale contestate au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 894 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 4 martie 2016, Curtea, făcând trimitere și la Decizia nr. 629 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 20 noiembrie 2015, a statuat că măsurile asigurătorii sunt definite în doctrina juridică drept măsuri procesuale cu caracter real, care au ca efect indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin suspectului, inculpatului, părții responsabile civilmente sau altor persoane, prin instituirea unui sechestru asupra acestora în vederea confiscării speciale, confiscării extinse, executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori acoperirii despăgubirilor civile. Aceste măsuri au caracter provizoriu, având rolul de a preveni ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care ar putea să asigure repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, plata amenzii, a cheltuielilor judiciare sau realizarea confiscării, dispuse prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă. Potrivit art. 249 alin. (3)—(5) din Codul de procedură penală, măsurile asigurătorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului; în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate; **în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora.** Măsurile asigurătorii se dispun de procuror, în cursul urmăririi penale, din oficiu sau la cererea părții civile, prin ordonanță motivată, de judecătorul de cameră preliminară sau de instanța de judecată în timpul procesului penal, la sesizarea procurorului, a părții civile sau din oficiu, prin

încheiere motivată, producându-și efectele de la momentul dispunerii până la momentul pronunțării hotărârii definitive în dosarul penal.

19. Totodată, Curtea a mai observat că, potrivit art. 250 alin. (1) din Codul de procedură penală, împotriva măsurii asigurătorii luate de procuror sau a modului de aducere la îndeplinire a acesteia, suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată pot face contestație, în termen de 3 zile de la data comunicării ordonanței de luare a măsurii sau de la data aducerii la îndeplinire a acesteia, la judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond. Așadar, măsura asigurătorie a sechestrului instituită de procuror este supusă controlului judiciar al instanței, de vreme ce Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că „nu poate ignora faptul că procurorii români, acționând în calitate de magistrați ai Ministerului Public, nu îndeplinesc condiția de independență față de executiv” [a se vedea Hotărârea din 22 mai 1998, pronunțată în Cauza *Vasilescu împotriva României*, și Hotărârea din 3 iunie 2003, pronunțată în Cauza *Pantea împotriva României*]. Prin urmare, măsurile asigurătorii dispuse de procuror pot fi contestate atât pe fond, cât și cu privire la aducerea lor la îndeplinire, la judecătorul de drepturi și libertăți.

20. O a doua etapă din cadrul procedurii privind măsurile asigurătorii, după dispunerea lor de către organul judiciar competent, constă în executarea lor, aducerea lor la îndeplinire. Sechestrul asigurător se instituie diferențiat în funcție de tipul bunurilor, mobile sau imobile, iar dispoziția de sechestrare conține fie descrierea bunului, fie valoarea până la concurența căreia se estimează despăgubirea ori confiscarea specială sau extinsă. Potrivit art. 251 din Codul de procedură penală, ordonanța de luare a măsurii asigurătorii dispuse de către procuror se aduce la îndeplinire de către organele de cercetare penală. În aceste condiții, Curtea reține că, ulterior întocmirii actelor de executare a măsurii sechestrului, persoanele interesate au posibilitatea să conteste modul de aducere la îndeplinire a măsurii în termen de 3 zile de la data când a fost pusă în executare.

21. Așa fiind, legiuitorul a instituit un control judiciar atât al ordonanței procurorului de luare a măsurii — un control de

legalitate și temeinicie, cât și al modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii, așadar al actelor de executare efectuate de organele de cercetare penală — inventarierea bunurilor, înscrierile funciare, valorificarea bunurilor — fiind necesară o examinare a unei autorități judiciare a acestor acte procedurale și procesuale, din perspectiva respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor interesate.

22. Curtea a reamintit că măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale provizorii, cu caracter real, care au ca efect indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin suspectului, inculpatului, părții responsabile civilmente ori altei persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile (acestea din urmă în ipoteza confiscării), prin instituirea unui sechestr. Ca efect al instituirii sechestrului, proprietarul acestor bunuri pierde dreptul de a le înstrăina sau greva de sarcini, **măsura afectând, așadar, atributul dispoziției juridice și materiale, pe întreaga durată a procesului penal, până la soluționarea definitivă a cauzei.** Totodată, s-a reținut că sechestrul asigurător poate afecta și atributele de *usus* și *fructus*, atunci când bunurile sechestrate trebuie ridicate în mod obligatoriu și predate pentru păstrare unor instituții de specialitate [art. 252 alin. (2), (3), (4) și (5) din Codul de procedură penală] ori atunci când au fost puse sub sigiliu și se desemnează un custode [art. 252 alin. (9) din același cod]. Așadar, interzicerea, până la soluționarea definitivă a cauzei, a transferului, distrugerii, transformării, înstrăinării, deplasării bunurilor asupra cărora s-a instituit sechestrul, asumarea temporară a custodiei sau controlului asupra acestor bunuri **afectează dreptul de proprietate nu numai al suspectului, inculpatului ori persoanei responsabile civilmente, dar și al terților proprietari ai acestor bunuri și care nu au calitate de parte în procesul penal.**

23. Dreptul de proprietate este un drept fundamental, garantat prin Constituție, conținutul și limitele acestuia fiind stabilite prin lege. Așadar, dreptul de proprietate nu este un drept absolut prin natura lui, putând fi supus unor limitări rezonabile.

24. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele și soluția care au fundamentat deciziile mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Valeriu-Nicoale Matei în Dosarul nr. 45.571/3/2015 al Tribunalului București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 252 alin. (8) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 11 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 48

din 19 iunie 2017

Dosar nr. 390/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Lavinia Curelea — președintele delegat al Secției I civile

Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Andrei Liana Constanda — judecător la Secția I civilă

Carmen Georgeta Negriță — judecător la Secția I civilă

Doina Popescu — judecător la Secția I civilă

Carmen Elena Popoiag — judecător la Secția I civilă

Nina Ecaterina Grigoraș — judecător la Secția I civilă

Florentina Dinu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ana-Hermina Iancu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Dana Iarina Vartires — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Emanuel Albu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Ion — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

înregistrat la dosar punctul de vedere transmis de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Doamna judecătorească Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a dispus, prin Încheierea din data de 21 octombrie 2015, în Dosarul nr. 34.946/3/2013, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„Dacă încasarea de către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe a comisionului prevăzut de art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă o operațiune efectuată cu plată în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și în consecință colectarea remunerațiilor pentru utilizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe de către organismele de gestiune colectivă poate fi calificată drept o operațiune impozabilă în sensul art. 126 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Dacă în interpretarea art. 134 și art. 140 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, faptul generator și, respectiv, exigibilitatea taxei, în funcție de care se stabilește cota de taxă pe valoarea adăugată aplicabilă, au loc la data utilizării drepturilor de autor care a generat obligația de plată a remunerației sau la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care a fost stabilită obligația de plată amintită.”

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a III-a civilă, la data de 30 octombrie 2013, cu nr. 34.946/3/2013, reclamantul CREDIDAM — Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiștilor Interpreți a chemat-o în judecată pe pârâta S.C. A S.R.L., solicitând instanței să pronunțe o hotărâre prin care să dispună obligarea pârâtei la:

— plata sumei de 5.562,89 lei, cu TVA, reprezentând remunerație datorată artiștilor interpreți sau executanți pentru radiodifuzarea de către postul de radio X a fonogramelor de comerț sau a reproducerilor acestora, pentru perioada 1 aprilie 2007—30 iunie 2011;

— plata sumei estimate de 250.000 lei, cu TVA, reprezentând remunerație datorată artiștilor interpreți sau executanți pentru radiodifuzarea de către postul de radio X a fonogramelor de comerț sau a reproducerilor acestora, pentru perioada 1 iulie 2011—30 septembrie 2013, urmând ca suma reală să fie stabilită prin expertiză contabilă;

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept învestit cu soluționarea Dosarului nr. 390/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecătorească Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 34.946/3/2013 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depuse de către părți puncte de vedere formulate în scris privind chestiunea de drept supusă judecății. La dosar au fost transmise hotărârile judecătorești relevante, identificate de instanțele naționale, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară neunitară în vederea promovării unui recurs în interesul legii. La data de 31 mai 2017, după data întocmirii raportului, a fost

— plata sumei estimate de 50.000 lei, reprezentând penalități de întârziere aferente remunerațiilor datorate, urmând ca suma reală să fie stabilită prin expertiză contabilă;

— punerea la dispoziția CREDIDAM, conform art. 130 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 8/1996*), a listei complete a fonogramelor utilizate în serviciile de programe pentru perioada menționată.

3. Prin raportul de expertiză contabilă efectuat în primă instanță s-a stabilit că valoarea remunerației datorate pentru perioada 1 aprilie 2007—30 septembrie 2013 este de 14.478,19 lei, că valoarea TVA-ului aferent acestei remunerații este de 3.474,77 lei și că valoarea penalităților de întârziere datorate pentru aceeași perioadă este de 14.403,72 lei. În cuprinsul raportului de expertiză expertul contabil a făcut mențiunea că TVA a fost calculat prin aplicarea cotei de 24%.

4. Prin *Sentința nr. 208 din 11 februarie 2015, Tribunalul București — Secția a III-a civilă* a admis cererea reclamantului CREDIDAM, a obligat-o pe pârâta S.C. A — S.R.L. la plata către reclamant a sumei de 17.952,96 lei, cu TVA, reprezentând remunerație datorată artiștilor interpreți, pentru radiodifuzarea fonogramelor de către pârâta în perioada 1 aprilie 2007—30 septembrie 2013, precum și la plata penalităților de întârziere în sumă de 14.103,72 lei; a obligat pârâta să pună la dispoziția CREDIDAM lista fonogramelor utilizate în perioada de referință; a obligat pârâta la plata cheltuielilor de judecată către reclamant în sumă de 2.800 lei.

5. Împotriva acestei sentințe civile a declarat *apel* pârâta S.C. A — S.R.L., ce a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

6. Prin motivele de apel s-a susținut, pe lângă criticile referitoare la debitul principal, că TVA-ul aferent acestuia a fost calculat greșit, în condițiile în care până în data de 1 iulie 2010 a fost de 19% și abia după această dată de 24%.

7. Intimatul-reclamant CREDIDAM a formulat *întâmpinare*, prin care a arătat că este corectă obligarea pârâtei la plata TVA de 24%, întrucât, potrivit legislației, este aplicabil TVA-ul de la data pronunțării hotărârii judecătorești în baza căreia vor fi emise, ulterior, facturile fiscale purtătoare de TVA. A mai arătat intimatul că este o asociație privată nonprofit, înființată conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța Guvernului nr. 26/2000*), și Legii nr. 8/1996, care îi acordă statutul de organism de gestiune colectivă; că organismele de gestiune colectivă, conform legii dreptului de autor și a drepturilor conexe, au dreptul de a reține o cotă de administrare de maximum 15% pentru acoperirea cheltuielilor efectuate cu colectarea și repartizarea remunerațiilor către titularii de drepturi. Întrucât CREDIDAM este plătitor de TVA, pentru a evita prejudicierea titularilor de drepturi cu sumele care nu mai pot fi recuperate din TVA-ul dedus la buget pentru facturi fiscale neîncasate, CREDIDAM emite înștiințări de plată către utilizatori, urmând ca facturile fiscale să fie emise în momentul în care se confirmă efectuarea plății.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

8. Prin Încheierea de sesizare din data de 21 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.946/3/2013, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a constatat admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, având în vedere următoarele considerente:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată — această condiție este îndeplinită, deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află pe rolul Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă;

— cauza să fie soluționată în ultimă instanță — această condiție este îndeplinită, deoarece Curtea de Apel București urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă coroborat cu art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, având în vedere faptul că tribunalul a fost sesizat cu o acțiune evaluabilă în bani în valoare mai mică de 1.000.000 lei;

— de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 571/2003*), respectiv art. 134 și art. 140 din Legea nr. 571/2003 depinde soluționarea litigiului dedus judecății;

— chestiunea de drept enunțată este nouă, deoarece din consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

9. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile au formulat următoarele puncte de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecății:

10. *Apelanta-pârâta S.C. A — S.R.L.* a apreciat că încasarea de către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe a comisionului prevăzut de art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996 nu reprezintă o operațiune efectuată cu plată în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003 și, în consecință, colectarea remunerațiilor pentru utilizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe de către organismele de gestiune colectivă nu poate fi calificată drept o operațiune impozabilă în sensul art. 126 din Legea nr. 571/2003. S-a apreciat că, implicit, a doua întrebare din sesizare rămâne fără obiect.

11. S-a arătat că, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, prestațiile remuneratorii de tipul celor administrate de organismele de gestiune colectivă au ca scop finanțarea compensației echitabile în favoarea titularilor drepturilor de reproducere, vizând așadar un interes general, iar compensația echitabilă nu constituie contravaloarea directă a unor prestații, întrucât ea indemnizează prejudiciul care rezultă pentru acești titulari din reproducerea neautorizată a operelor lor protejate.

12. Prestarea de servicii în cauză nu este una efectuată cu titlu oneros de către o persoană impozabilă care acționează ca atare, nu există un raport juridic direct în care să aibă loc prestații reciproce între, pe de o parte, artiștii interpreți sau executanți în calitate de titulari de drepturi conexe patrimoniale și, respectiv, organismul de gestiune colectivă care acționează în numele lor și, pe de altă parte, organismul de radiodifuziune care utilizează fonogramele.

13. Astfel, obligația utilizatorilor de a plăti remunerația unică echitabilă, respectiv a titularilor drepturilor conexe de a suporta comisionul își are izvorul în lege — art. 98 alin. (1) lit. g) și art. 106³ din Legea nr. 8/1996 și metodologiile aplicabile, care determină inclusiv quantumul remunerației unice echitabile, respectiv art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996.

14. *Intimatul-reclamant CREDIDAM* a arătat prin punctul de vedere exprimat după comunicarea raportului întocmit în cauză că, din perspectiva TVA, a acționat în cadrul activității sale în nume propriu, dar pe seama membrilor asociației.

15. Intimatul-reclamant a arătat că CREDIDAM colectează remunerațiile corespunzătoare drepturilor conexe drepturilor de autor a căror gestiune este încredințată de către artiștii interpreți sau executanți, această activitate fiind susținută din sumele colectate anual, dar nu mai mult de 15%.

16. CREDIDAM colectează și repartizează remunerațiile convenite artiștilor interpreți sau executanți și realizează propriile venituri, care provin în exclusivitate din taxe de aderare și din cota de administrare/comisionul percepute artiștilor, și nu din activități derulate independent, în relația cu terți.

17. Cota de administrare/Comisionul este datorată/datorat de titularii de drepturi și are destinația de acoperire a cheltuielilor de funcționare a organismului de gestiune colectivă, este datorată/datorat și reținută/reținut în condițiile stabilite de statut, ulterior colectării remunerațiilor și înainte de repartizarea acestora către titulari.

18. Referitor la interpretarea art. 134 și art. 140 din Legea nr. 571/2003 privind faptul generator și, respectiv, exigibilitatea taxei, intimatul-reclamant a arătat că faptul generator reprezintă, conform art. 134 din Legea nr. 571/2003, evenimentul (actul ori faptul juridic) prin care se naște creanța față de bugetul de stat. Exigibilitatea taxei reprezintă, conform art. 134 alin. (2) din Legea nr. 571/2003, data la care autoritatea fiscală devine îndreptățită, în baza legii, să solicite plata de către persoanele obligate la plata taxei, chiar dacă plata acestei taxe poate fi amânată. Și în materie de TVA, obligațiile fiscale sunt stabilite cu termen, fiind datorate cumulativ pentru o anumită perioadă fiscală (lună, trimestru) în perioada fiscală următoare. Dreptul de a solicita plata se naște concomitent cu faptul generator, iar termenul legal privește doar executarea obligației patrimoniale. Exigibilitatea plății taxei reprezintă data la care o persoană are obligația de a plăti taxa la bugetul statului, conform prevederilor art. 157 alin. (1) din Legea nr. 571/2003. Exigibilitatea plății taxei intervine la data obligației de a depune decontul de TVA ori altă declarație, termenul fiind comun pentru depunerea declarației și efectuarea plății. Facturarea ulterioară faptului generator trebuie să păstreze „regimul în vigoare la data efectuării operațiunilor respective”.

V. Opiniile specialiștilor consultați

19. Prin punctul de vedere transmis la data de 31 mai 2017, după data întocmirii raportului, Agenția Națională de Administrare Fiscală a opinat, în ceea ce privește prima întrebare din sesizare, că organismul de gestiune colectivă din speța de față primește și prestează un serviciu în sfera TVA care constă în colectarea și repartizarea dreptului la remunerația echitabilă a cărei gestiune îi este încredințată, chiar dacă nu are drepturi totale asupra fonogramelor respective, întrucât acționează în nume propriu.

20. Astfel, titularii care au dreptul la remunerația unică echitabilă potrivit art. 123¹ alin. (1) din Legea nr. 8/1996 nu intră în relație directă cu cel care va utiliza efectiv fonograma, ci cu organismul de gestiune colectivă. Acest mod de a acționa transformă organismul de gestiune colectivă într-un cumpărător revânzător din punctul de vedere al TVA.

21. În opinia Agenției Naționale de Administrare Fiscală, sumele colectate de organismul de gestiune colectivă de la utilizatorii efectivi ai fonogramelor reprezintă contravaloarea unei prestări de servicii în sfera TVA, respectiv a acordării dreptului de a „utiliza” fonogramele respective.

22. În consecință, colectarea remunerației unice echitabile de către organismul de gestiune colectivă reprezintă o prestare de servicii cu plată în sensul art. 126 alin. (1) coroborat cu art. 129 din Legea nr. 571/2003, efectuată către utilizatorul efectiv al fonogramei.

23. S-a apreciat că Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 18 ianuarie 2017 pronunțată în Cauza C-37/16 nu este incidentă în această speță, întrucât Curtea de

Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în privința colectării remunerației compensatorii pentru copia privată, iar cauza aflată pe rolul instanței naționale se referă la colectarea remunerației unice echitabile datorate pentru utilizarea de fonograme.

24. Referitor la regimul TVA aplicabil comisionului pe care organismul de gestiune colectivă îl încasează de la titularii de drepturi care sunt membri ai unui organism de gestiune colectivă, acesta reprezintă în opinia exprimată contravaloarea serviciului de reprezentare a intereselor membrilor. Astfel, așa cum se prevede la art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996, respectivul comision este datorat organismului de gestiune colectivă pentru acoperirea cheltuielilor necesare funcționării.

25. Acest serviciu efectuat în beneficiul titularilor de drepturi reprezintă o operațiune taxabilă din punctul de vedere al TVA, distinctă de serviciul de colectare a remunerațiilor aferente utilizării drepturilor de autor, care este efectuat către utilizatorii/distribuitorii de astfel de drepturi.

26. În ceea ce privește cea de-a doua chestiune, s-a arătat că, pentru a determina cota aplicabilă în cazul facturilor emise de CREDIDAM către utilizatorul de fonograme care datorează remunerația unică echitabilă, trebuie stabilită data prestării pentru operațiunea respectivă.

27. În final, s-a subliniat faptul că stabilirea tratamentului fiscal aplicabil unor operațiuni de această natură depinde foarte mult de circumstanțele realizării acestora, fiind necesar să se analizeze toate stările de fapt și raporturile juridice care sunt relevante pentru impunere, instanța de judecată fiind îndreptățită să aprecieze relevanța situațiilor de fapt fiscale și să adopte soluția admisă de lege, întemeiată pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză.

VI. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

28. Completul de judecată al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și-a exprimat, prin Încheierea de sesizare din 21 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.946/3/2013, următorul punct de vedere:

29. În primul rând, trebuie lămurit aspectul dacă operațiunea de colectare a remunerațiilor datorate pentru utilizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, efectuată de către organismele de gestiune colectivă, reprezintă o operațiune impozabilă în sensul art. 126 din Legea nr. 571/2003, aplicabilă raportului juridic dedus judecății.

30. În speță, organismul de gestiune colectivă CREDIDAM colectează drepturile conexe patrimoniale convenite artiștilor interpreți sau executanți, pentru utilizarea prin radiodifuzare a fonogramelor sau a reproducerilor acestora, de la apelantă-pârâtă, în calitate de organism de radiodifuziune.

31. Remunerația unică echitabilă convenită artiștilor interpreți sau executanți pentru utilizarea prin radiodifuzare a fonogramelor sau a reproducerilor acestora nu este colectată de CREDIDAM în nume propriu, ci pe seama acestor titulari.

32. Pentru efectuarea acestui serviciu de colectare a remunerațiilor unice echitabile în numele titularilor de drepturi, aceștia din urmă datorează un comision, al cărui quantum este stabilit prin statutul organismului de gestiune colectivă conform art. 127 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 8/1996, cu condiția de a fi respectată limita maximă de 15% prevăzută de art. 134 alin. (2) lit. b) din lege.

33. Prima condiție prevăzută de art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003 pentru a se putea considera că o asemenea operațiune este supusă TVA este aceea ca operațiunea în discuție să constituie o livrare de bunuri sau o prestare de servicii, efectuată cu plată.

34. Având în vedere faptul că Legea nr. 571/2003 definește noțiunea de „prestare de servicii” prin opoziție cu cea de „livrare de bunuri”, precum și faptul că operațiunea de colectare a

remunerațiilor de către organismul de gestiune în numele titularilor nu constituie în mod cert o livrare de bunuri, rezultă că sunt incidente dispozițiile art. 129 din Legea nr. 571/2003 pentru a stabili dacă operațiunea în cauză constituie o prestare de servicii.

35. În opinia instanței de trimitere, operațiunea de colectare a remunerației unice echitabile, realizată de către organismul de gestiune în numele titularilor drepturilor conexe, constituie o activitate de prestare de servicii ce se poate încadra în dispozițiile art. 129 alin. (1) și (2) din Legea nr. 571/2003 — având în vedere faptul că intimatul-reclamant CREDIDAM este persoană impozabilă și că realizează această operațiune nu în nume propriu, ci în contul titularilor drepturilor conexe dreptului de autor — artiștii interpreți sau executanți ale căror fonograme se pretinde că au fost utilizate de către apelanta-pârâtă, în modalitatea radiodifuzării.

36. În continuare, problema de drept care se ridică este aceea dacă această operațiune de colectare (în privința căreia opinia instanței de trimitere este că poate fi calificată drept o prestare de servicii) este efectuată cu plată.

37. Având în vedere faptul că celelalte condiții prevăzute de art. 126 alin. (1) lit. b)—d) din Legea nr. 571/2003 sunt îndeplinite, de răspunsul la această întrebare depinde însăși calificarea operațiunii în cauză drept impozabilă sau nu, deoarece, dacă comisionul suportat de titularii de drepturi conexe nu poate fi considerat o „plată” în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, atunci operațiunea efectuată de organismul de gestiune colectivă nu va fi supusă TVA.

38. Astfel, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a considerat a fi îndeplinite celelalte condiții prevăzute de art. 126 alin. (1) lit. b)—d) din Legea nr. 571/2003, deoarece: locul de prestare a serviciilor este în România; prestarea serviciului este realizată de o persoană impozabilă; prestarea serviciului rezultă din una dintre activitățile economice prevăzute la art. 127 alin. (2) [așa cum s-a arătat, opinia instanței de trimitere este în sensul că ne aflăm în prezența unei activități economice decurgând din exploatarea, în numele și pe seama titularilor de drepturi de autor și de drepturi conexe, de bunuri corporale în scopul obținerii de venituri cu caracter de continuitate, în sensul art. 127 alin. (2) teza finală din Legea nr. 571/2003 și art. 9 alin. (1) teza finală din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (*Directiva 2006/112/CE*)].

39. În opinia instanței de trimitere, comisionul încasat de organismul de gestiune colectivă nu poate fi considerat o „plată” în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003.

40. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța a avut în vedere modul de redactare a dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Directiva 2006/112/CE — potrivit căruia prestarea de servicii este supusă TVA dacă este „efectuată cu titlu oneros” de către o persoană impozabilă care acționează ca atare.

41. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în interpretarea acestei norme din Directiva 2006/112/CE este în sensul că o prestare de servicii nu este efectuată cu titlu oneros decât în cazul în care între prestator și beneficiar există un raport juridic în care au loc prestații reciproce, plata primită de prestator constituind contravaloarea efectivă a serviciului furnizat beneficiarului (Hotărârea din 3 martie 1994, pronunțată în Cauza C-16/93, paragraful 14; Hotărârea din 27 octombrie 2011, pronunțată în Cauza C-93/10, paragraful 18, și Hotărârea din 3 mai 2012, pronunțată în Cauza C-520/10, paragraful 27). Potrivit acestei jurisprudențe, existența unei legături directe între serviciul prestat și contraprestația primită este, așadar, necesară. Astfel, atunci când activitatea unui prestator constă în furnizarea în exclusivitate a prestațiilor fără o contravaloare directă, nu există o bază de impozitare și aceste prestații nu sunt, așadar, supuse plății TVA.

42. În speță, există un raport juridic triunghiular — între utilizatori (organismele de radiodifuziune), titularii drepturilor conexe patrimoniale (artiștii interpreți sau executanți ale căror fonograme sunt utilizate în modalitatea radiodifuzării) și organismele de gestiune colectivă desemnate de Oficiul Român pentru Drepturile de Autor drept colectori ai remunerațiilor cuvenite artiștilor interpreți sau executanți pentru radiodifuzarea fonogramelor de comerț și a celor publicate în scop comercial sau a reproducerilor acestora de către organismele de radiodifuziune — în care organismele de radiodifuziune care utilizează fonogramele au obligația conform legii și metodologiilor aplicabile să plătească o remunerație unică echitabilă către organismele de gestiune colectivă și în care organismele de gestiune colectivă au dreptul conform legii drepturilor de autor și a drepturilor conexe să rețină un comision stabilit conform statutului propriu, cu limita stabilită conform art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996.

43. În opinia instanței de trimitere, nu există un raport juridic direct în care să aibă loc prestații reciproce între, pe de o parte, artiștii interpreți sau executanți în calitate de titulari de drepturi conexe patrimoniale și, respectiv, organismul de gestiune colectivă care acționează în numele lor și, pe de altă parte, organismul de radiodifuziune care utilizează fonogramele. Obligația utilizatorilor de a plăti remunerația unică echitabilă, respectiv a titularilor drepturilor conexe de a suporta comisionul își are izvorul în lege — art. 98 alin. (1) lit. g¹) și art. 106⁵ din Legea nr. 8/1996 și metodologiile aplicabile, care determină cuantumul remunerației unice echitabile, respectiv art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996.

44. În al doilea rând, se impune a fi lămurit modul de interpretare a dispozițiilor art. 134 și 140 din Legea nr. 571/2003, în sensul dacă faptul generator și, respectiv, exigibilitatea taxei, în funcție de care se stabilește cota de TVA aplicabilă, au loc la data utilizării drepturilor conexe de autor care a generat obligația de plată a remunerației unice echitabile sau la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care a fost stabilită obligația de plată amintită.

45. Opinia instanței de trimitere este în sensul că se aplică acea cotă de TVA care este în vigoare la data utilizării drepturilor conexe, pentru următoarele motive:

46. Principiul prevăzut de teza întâi a art. 134 alin. (1) și (4) din Legea nr. 571/2003 este cel conform căruia regimul de impozitare aplicabil este acela în vigoare la data la care intervine faptul generator, iar potrivit art. 134¹ din Legea nr. 571/2003, faptul generator intervine la data prestării serviciilor.

47. De asemenea, potrivit art. 140 alin. (3) din Legea nr. 571/2003, regula este aceea a cotei de TVA în vigoare la data la care intervine faptul generator, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 134² alin. (2), când se aplică cota de TVA în vigoare la data exigibilității taxei.

48. Excepția prevăzută de teza a doua a art. 134 alin. (1) și (4) din Legea nr. 571/2003 este aceea conform căreia, în anumite situații, expres prevăzute de art. 134² alin. (2) din Legea nr. 571/2003, se aplică regimul de impozitare în vigoare la data exigibilității taxei.

49. Instanța de trimitere a reținut că, în speța de față, nu este incidentă niciuna dintre cele trei situații de excepție prevăzute limitativ de art. 134² alin. (2) din Legea nr. 571/2003.

50. În opinia Curții de Apel București este aplicabilă regula prevăzută de teza întâi a art. 134 alin. (1) și (4) din Legea nr. 571/2003 și art. 140 alin. (3) teza întâi din același act normativ, cota TVA fiind aceea în vigoare la data la care intervine faptul generator, respectiv data prestării serviciilor, conform art. 134¹ alin. (1) din Legea nr. 571/2003.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

51. Curțile de apel Timișoara, Ploiești, Pitești, Oradea, Iași, Craiova, Constanța, Cluj, Bacău, Alba Iulia, Galați și Brașov au comunicat că nu au identificat hotărâri judecătorești cu privire la această problemă de drept.

52. La nivelul Curții de Apel București s-au identificat și comunicat 12 hotărâri judecătorești, toate pronunțate de completurile specializate în materia proprietății intelectuale din cadrul Secției a IV-a civile a acestei curți de apel, Secției a III-a civile și pentru cauze cu minori și de familie a Tribunalului București, respectiv din cadrul fostei Secții a IX-a civile și pentru cauze privind proprietatea intelectuală a Curții de Apel București.

53. Din datele comunicate a rezultat că practica judiciară la nivelul Curții de Apel București este neunitară, după cum urmează:

54. Cu privire la prima problemă de drept din sesizare au fost exprimate trei opinii:

Într-o opinie, activitatea de colectare de către organismul colectiv de gestiune a remunerației datorate pentru utilizarea operelor protejate prin dreptul de autor constituie o prestare de servicii supusă TVA, conform art. 126 alin. (1) și art. 129 alin. (1) din Legea nr. 571/2003.

În altă opinie s-a reținut că, în cazurile în care angajarea răspunderii utilizatorului se face pe temeiul răspunderii civile delictuale, atunci solicitarea de aplicare a TVA este neîntemeiată, față de caracterul de despăgubiri al sumelor de plată rezultate din fapta ilicită de comunicare a operelor muzicale fără autorizarea prin licență și față de prevederile art. 137 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 571/2003 potrivit cărora baza de impozitare a TVA nu cuprinde sumele reprezentând daune-interese stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

În cea de-a treia opinie s-a arătat că operațiunea de colectare a remunerațiilor datorate pentru utilizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, efectuată de către organismele de gestiune colectivă, nu reprezintă o operațiune de prestare de servicii efectuată cu plată, deoarece comisionul încasat de organismul de gestiune colectivă nu poate fi considerat o „plată” în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003. Această opinie se întemeiază pe jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene creată în interpretarea Directivei 2006/112/CE.

55. Cu privire la cea de-a doua problemă de drept au fost exprimate trei opinii:

Într-o opinie, exigibilitatea TVA intervine la data la care are loc faptul generator, potrivit art. 134² alin. (1) din Legea nr. 571/2003, iar faptul generator intervine, potrivit art. 134¹ alin. (1) din același act normativ, la data livrării bunurilor sau la data prestării serviciilor, cu excepțiile prevăzute de lege. Așadar, TVA aferentă remunerațiilor datorate pentru utilizarea operelor ce constituie obiectul dreptului de autor intervine cel mai târziu la data exigibilității remunerației înseși asupra căreia TVA este calculată. Exigibilitatea nu intervine la data emiterii facturii fiscale, întrucât o asemenea interpretare ar nesocoti natura accesorie a obligației de plată a TVA.

Într-o altă opinie, cota de TVA aplicabilă este cea în vigoare la data la care intervine faptul generator, care este reprezentat de emiterea facturilor fiscale în temeiul hotărârii judecătorești.

În cea de-a treia opinie, cota de TVA aplicabilă este cea în vigoare la data utilizării dreptului de autor care a generat obligația de plată a remunerației, deoarece faptul generator intervine la data prestării serviciilor, potrivit art. 134¹ din Legea nr. 571/2003.

56. La nivelul Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost pronunțată Decizia nr. 380 din 19 februarie 2016 în Dosarul nr. 9.561/3/2009**, prin care s-a reținut că suma de bani solicitată de către organismul de gestiune colectivă pe temeiul răspunderii civile delictuale este exclusă din baza de calcul pentru aplicarea taxei pe valoarea adăugată, potrivit art. 137 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 571/2003, atât timp cât norma se referă la daune-interese stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, indiferent de cauza juridică a obligației — contractuală sau delictuală.

57. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 460/C/687/III-5/2017 din 2 martie 2017, a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții de Justiție a Uniunii Europene**

58. Nu au fost identificate decizii relevante ale Curții Constituționale cu privire la chestiunile de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

59. Prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 18 ianuarie 2017 pronunțată în Cauza C-37/16 s-a stabilit că Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/45/UE a Consiliului din 13 iulie 2010, trebuie interpretată în sensul că titularii drepturilor de reproducere nu efectuează o prestare de servicii, în sensul acestei directive, în favoarea producătorilor și a importatorilor de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere de la care organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe percep pe seama acestor titulari, însă în nume propriu, remunerații compensatorii pentru vânzarea acestor aparate și suporturi.

IX. **Raportul asupra chestiunii de drept**

60. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

61. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost că, în interpretarea dispozițiilor art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, art. 98 alin. (1) lit. g¹) și art. 106⁵ din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, artiștii interpreți și executanți nu efectuează o prestare de servicii în favoarea unui terț care utilizează, prin radiodifuzare sau comunicare publică, înregistrări sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale titularilor în cauză.

X. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

62. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctele de vedere formulate de către părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

63. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”*

64. Norma relevă o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

— existența unei cauze în curs de judecată;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze în ultimă instanță;

— ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

65. Primele două condiții de admisibilitate sunt îndeplinite.

66. Cauza în care s-a ivit chestiunea de drept se află în curs de judecată la Curtea de Apel București, pe rolul unui complet de judecată specializat în materia proprietății intelectuale, investit cu soluționarea unui apel într-un litigiu ce are ca obiect cererea formulată de un organism de gestiune colectivă de obligare a unui post de radio la plata remunerației convenite artiștilor interpreți sau executanți pentru utilizarea de fonograme prin radiodifuzare și a accesoriilor acestui debit (inclusiv TVA), în temeiul Legii nr. 8/1996.

67. Determinarea competenței și a căii de atac deschise împotriva hotărârii intră în atribuțiile instanței de trimitere, iar constatările sale pe acest aspect sunt suficiente în verificarea admisibilității sesizării în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă.

68. Completul de judecată care a adresat întrebarea s-a considerat legal investit cu soluționarea apelului împotriva sentinței pronunțate de Tribunalul București și, de asemenea, a apreciat că judecă în ultimă instanță, hotărârea sa nefiind supusă recursului.

69. În ceea ce privește condiția ca soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere, se rețin următoarele:

70. Motivele de apel au vizat, în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată (TVA) ce a fost aplicată prin hotărârea primei instanțe la remunerația stabilită în sarcina pârâtei persoană juridică, chestiunea cotei de TVA.

71. În cursul judecării apelului, instanța a pus în discuție chestiunile ce constituie obiect al sesizării de față, anume calificarea colectării remunerațiilor de către organismele de gestiune colectivă drept operațiune impozabilă, în raport cu faptul încasării unui comision, precum și data la care este datorată TVA.

72. În situația în care sesizarea vizează o chestiune ce nu a fost invocată ca atare prin motivele de apel, dar a fost invocată din oficiu și pusă în discuția părților, revine instanței de trimitere obligația să aprecieze dacă eventualul răspuns poate fi valorificat în soluționarea litigiului, ca motiv de apel de ordine publică, motiv de apel implicit sau printr-un alt mijloc procesual.

73. Pentru aprecierea condiției legăturii cu cauza este suficient că ambele întrebări din sesizare au în vedere chestiuni ce interesează soluționarea apelului, astfel încât această condiție se consideră a fi îndeplinită.

74. Întrucât această condiție presupune ca răspunsul la chestiunea de drept să fie în mod efectiv valorificat în cauză, urmează a se avea în vedere categoria de titulari de drepturi în care se încadrează părțile din cauză și aspectele specifice raporturilor juridice ale acestora cu terții.

75. Totodată, este îndeplinită și condiția noutății chestiunii de drept a cărei rezolvare de principiu se solicită, chiar dacă această chestiune nu vizează un act normativ recent, dată fiind jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene formată în interpretarea Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.

76. În ceea ce privește ultima condiție de admisibilitate se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept, iar chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

77. Referitor la fondul sesizării se constată că litigiul pendinte pe rolul instanței de trimitere a fost generat de utilizarea neautorizată de către un post de radio de fonograme conținând prestații ale unor artiști interpreți sau executanți, iar organismul de gestiune colectivă a solicitat în cauză obligarea utilizatorului

la plata remunerațiilor convenite titularilor drepturilor conexe, cu TVA, și a penalităților de întârziere.

78. În raport cu data utilizării (2007—2013) este aplicabilă Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, abrogată cu începere de la 1 ianuarie 2016.

79. Față de obiectul cererii deduse judecării, *prin prima întrebare formulată*, instanța de trimitere urmărește, în esență, a se clarifica dacă operațiunea de colectare a remunerațiilor pentru utilizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe de către organismele de gestiune colectivă (denumită în continuare *remunerație*) poate fi calificată drept o operațiune impozabilă în sensul art. 126 din Legea nr. 571/2003.

80. Potrivit art. 126 din Legea nr. 571/2003, pentru ca o operațiune să fie considerată impozabilă din punctul de vedere al taxei pe valoarea adăugată (TVA) este necesară întrunirea cumulativă a mai multor condiții.

81. Întrebarea instanței de trimitere are în vedere doar prima condiție, astfel încât, în limitele sesizării, se impune ca răspunsul să fie circumscris acesteia, independent de condițiile prevăzute de art. 126 alin. (1) lit. b)—d) din Legea nr. 571/2003.

82. În conformitate cu art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, poate fi socotită drept operațiune impozabilă din perspectiva TVA orice operațiune „care, în sensul art. 128—130, constituie sau sunt asimilate cu o livrare de bunuri sau o prestare de servicii, în sfera taxei, efectuate *cu plată*”.

83. Astfel cum rezultă din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, cu modificările și completările ulterioare, condiția din art. 126 alin. (1) lit. a) referitoare la „*plată*” implică existența unei legături directe între operațiune și contrapartida obținută.

84. În logica întrebării instanței de trimitere, calificarea ca operațiune impozabilă a remunerației ar putea depinde de calificarea drept „*plată*”, în sensul normei anterioare, a comisionului ce i se cuvine organismului de gestiune colectivă în baza art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996.

85. Urmează a se verifica din această perspectivă relevanța încasării comisionului de către organismul de gestiune colectivă.

86. Obiectul principal de activitate al oricărui organism de gestiune colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe, după cum rezultă din art. 124 al Legii nr. 8/1996, îl constituie „*colectarea și repartizarea drepturilor a căror gestiune le este încredințată de către titulari*”.

87. Gestiunea colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe — cea efectuată de către un organism de gestiune colectivă, atunci când titularii optează pentru o asemenea modalitate ori gestiunea individuală nu poate fi exercitată — se exercită pe bază de mandat acordat de către acei titulari de drepturi care au creat în mod direct organismul de gestiune colectivă, prin liberă asociere, și care sunt membri ai acestuia (art. 125 din Legea nr. 8/1996).

88. Comisionul vizat de art. 127 alin. (1) lit. i) și art. 134 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8/1996 este datorat de titularii de drepturi care sunt membri ai unui organism de gestiune colectivă și are destinația de acoperire a cheltuielilor de funcționare a acelui organism.

89. Așadar, comisionul interesează exclusiv raporturile juridice dintre organismul de gestiune colectivă și membrii săi, titulari de drepturi, fiind datorat și reținut efectiv (în condițiile prevăzute de statutul fiecărui organism de gestiune colectivă) ulterior colectării remunerațiilor și înainte de repartizarea acestora către titulari.

90. În măsura în care comisionul poate fi calificat drept o „*plată*” în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, atare *plată* ar caracteriza o eventuală livrare de bunuri/prestare de servicii către membrii asociației organism de gestiune colectivă, deci către titularii de drepturi înșiși, ca beneficiari,

ținând cont de cerința existenței „unei legături directe între operațiune și contrapartida obținută”, în termenii din norma metodologică.

91. În condițiile în care în litigiul pendinte se pretinde plata de către utilizator a remunerațiilor cuvenite titularilor drepturilor conexe din utilizarea acestora, înseamnă că se pune problema dacă se poate identifica o „operațiune impozabilă”, în ceea ce privește TVA, în derularea chiar a raportului juridic direct legat de utilizarea drepturilor conexe. Prin prisma condiției din art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, interesează în cauză dacă remunerația însăși reprezintă o „plată”, decurgând din legătura directă cu utilizarea de către un terț.

92. Încasarea comisionului de către organismul de gestiune colectivă nu asigură o legătură directă cu utilizarea drepturilor conexe de către un terț, deci *calificarea operațiunii de colectare a remunerațiilor ca operațiune impozabilă în sensul art. 126 din Legea nr. 571/2003 nu depinde de calificarea comisionului ca fiind sau nu o „plată”*.

93. S-ar putea considera că, dimpotrivă, chestiunea comisionului depinde de aspectul referitor la remunerație, arătat anterior, atât timp cât comisionul este parte din remunerația încasată, cea pe care organismul de gestiune colectivă o reține pentru cheltuielile proprii. Această chestiune nu se impune însă a fi clarificată în cauză, față de considerentele expuse mai sus la paragrafele 85—91.

94. Constatarea de la paragraful 92 nu este pusă în discuție de eventuala incidență a dispozițiilor art. 129 alin. (2) din Legea nr. 571/2003, potrivit cărora „Atunci când o persoană impozabilă care acționează în nume propriu, dar în contul altei persoane, ia parte la o prestare de servicii, se consideră că a primit și a prestat ea însăși serviciile respective”.

95. Pe acest temel, taxa pe valoarea adăugată aferentă serviciului prestat de un intermediar ar fi aplicabilă la contravaloarea serviciului distinct la care a participat, și nu la contravaloarea serviciului propriu prestat.

96. Chiar dacă s-ar califica însă actul de colectare a remunerației de către organismul de gestiune colectivă drept o intermediere de servicii, se observă că cerința esențială de aplicare a normei este aceea ca intermedierea să vizeze o „prestare de servicii”, care trebuie să reprezinte o operațiune impozabilă de sine stătătoare, distinctă de serviciul prestat de intermediar.

97. Și în acest caz, tot raportul juridic direct legat de utilizarea drepturilor conexe interesează în cauză, aplicarea art. 129 alin. (2) din Legea nr. 571/2003 depinzând așadar de clarificarea acestuia din perspectiva identificării unei operațiuni impozabile în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003.

98. Urmează a se cerceta în continuare dacă titularii de drepturi conexe din categoria celor din prezenta cauză efectuează o livrare de bunuri/prestare de servicii, în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, în favoarea unui terț care utilizează, prin radiodifuzare, înregistrări sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale titularilor în cauză.

99. Potrivit art. 129 alin. (1) din Legea nr. 571/2003, „Se consideră prestare de servicii orice operațiune care nu constituie livrare de bunuri, așa cum este definită la art. 128”. Alin. (3) al aceleiași norme enumeră exemplificativ câteva operațiuni care sunt considerate prestări de servicii din punctul de vedere al TVA. La lit. b) din alin. (3) este prevăzută în mod expres „cesiunea bunurilor necorporale, indiferent dacă acestea fac sau nu obiectul unui drept de proprietate, cum sunt: transferul și/sau cesiunea drepturilor de autor, brevetelor, licențelor, mărcilor comerciale și a altor drepturi similare”.

100. Atât art. 126, cât și art. 129 din Legea nr. 571/2003 au corespondent în Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea

adăugată, reprezentând echivalentul art. 2 alin. (1) lit. c), art. 24 și art. 25 lit. a) din directivă.

101. Directiva, ca act al Uniunii Europene, nu produce, de regulă, efect direct în dreptul intern, însă trebuie ținut cont de obligația ce revine instanței naționale de a interpreta dreptul intern în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, consacrată prin Hotărârea din Cauza C-14/83 *Von Colson și Kamann* pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și menționată constant în jurisprudența Curții. Astfel, în Hotărârea pronunțată în Cauza C-282/10 *Maribel Dominguez* (cauză ce viza interpretarea unei directive), Curtea a arătat că „principiul interpretării conforme impune (...) ca instanțele naționale să facă tot ce ține de competența lor, luând în considerare ansamblul dreptului intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta pentru a garanta efectivitatea deplină a directivei în discuție și pentru a identifica o soluție conformă cu finalitatea urmărită de aceasta (...)” — paragraful 27 din hotărâre, cu jurisprudența acolo citată.

102. În temeiul principiilor efectului direct și al priorității dreptului Uniunii Europene față de legile interne, revine instanțelor naționale obligația de interpretare a legii naționale ce transpune directiva prin prisma textului și a finalității celui act.

103. Prin Hotărârea pronunțată la data de 18 ianuarie 2017 în Cauza C-37/16, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a interpretat dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 24 și art. 25 lit. a) din Directiva 2006/112/CE în sensul că „titularii drepturilor de reproducere nu efectuează o prestare de servicii, în sensul acestei directive, în favoarea producătorilor și a importatorilor de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere de la care organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe percep pe seama acestor titulari, însă în nume propriu, remunerații compensatorii pentru vânzarea acestor aparate și suporturi”.

104. Se observă că titularii de drepturi din prezenta cauză sunt diferiți de cei din cauza soluționată de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

105. Cu toate acestea, avându-se în vedere obligația deja menționată ce revine instanței naționale, urmează a se verifica dacă finalitatea directivei este atinsă prin interpretarea legii naționale în mod similar interpretării făcute de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în respectiva hotărâre.

106. În acest context, se apreciază că artiștii interpreți și executanți, ca titulari de drepturi conexe, *nu efectuează o prestare de servicii*, în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, în favoarea unui terț care utilizează, prin radiodifuzare, înregistrări sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale titularilor în cauză.

107. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut două argumente principale pentru care a considerat că nu este vorba despre o „prestare de servicii”, ca operațiune cu titlu oneros (echivalentul condiției „cu plată” din Legea nr. 571/2003):

108. Nu există un raport juridic în care au loc prestații reciproce între titularii drepturilor (de reproducere), pe de o parte, titularii drepturilor sau, eventual, organismul de gestiune colectivă a unor asemenea drepturi și, pe de altă parte, producătorii și importatorii de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere. Obligația de a plăti prestații remuneratorii precum cele în discuție în litigiul principal este impusă acestor producători și importatori în temeiul legii naționale, care determină și cuantumul lor.

109. *Compensația echitabilă cuvenită titularilor nu constituie contravaloarea directă a unei oarecare prestații, întrucât este legată de prejudiciul care rezultă pentru acești titulari din reproducerea neautorizată a operelor lor protejate.*

110. În raport cu aceste argumente, Curtea nu a mai verificat natura prestării de servicii și din perspectiva unei cesiuni a unui bun necorporal.

111. Aceste considerente sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în situația titularilor de drepturi conexe din cauză.

112. În conformitate cu art. 98 din Legea nr. 8/1996, artistul interpret sau executant are, ca regulă, dreptul patrimonial exclusiv de a autoriza ori de a interzice actele de utilizare de către terți a interpretării sau a execuției sale.

113. Acest drept este conservat și în cazul unei utilizări prin *radiodifuzarea și comunicarea publică ale interpretării sau ale execuției sale, cu excepția situației în care interpretarea ori execuția a fost deja fixată sau radiodifuzată, potrivit art. 98 alin. (1) lit. g) din lege.*

114. În situația de excepție menționată, titularii *au dreptul numai la remunerație echitabilă* [art. 98 alin. (1) lit. g¹)], care se stabilește și se colectează conform procedurii prevăzute la art. 131, 131¹, 131² și 133 [art. 98 alin. (3)].

115. Această prevedere este reluată într-o altă formă în art. 106⁵ din lege, cu referire expresă la utilizarea fonogramelor, în sensul că „Pentru utilizarea directă sau indirectă a fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora prin radiodifuzare sau prin orice modalitate de comunicare către public, artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme au dreptul la o remunerație unică echitabilă”.

116. Se menționează și în aceste cazuri stabilirea și colectarea remunerației conform art. 131, 131¹, 131² și 133 din Legea nr. 8/1996.

117. Normele la care se face trimitere prevăd stabilirea drepturilor patrimoniale convenite prin metodologii pe domenii de activitate, negociate cu utilizatorii în vederea plății acestor drepturi, *în cazul acelor opere al căror mod de exploatare face imposibilă autorizarea individuală de către titularii de drepturi.*

118. Colectarea remunerației echitabile se face prin intermediul organismului de gestiune colectivă desemnat drept colector unic de către Oficiul Român pentru Drepturile de Autor, în speță, reclamanta din cauză.

119. Așadar, este vorba despre o situație similară cu cea în care s-a pronunțat Curtea de Justiție a Uniunii Europene prin hotărârea cu efecte obligatorii.

120. Prin aplicarea raționamentului juridic din acea hotărâre se poate conchide că în cauză nu există un raport juridic direct în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, bazat pe prestații reciproce între titularii drepturilor conexe din cauză și un terț care face o radiodifuzare sau o comunicare publică a interpretării sau a execuției sale deja fixate pe suporturi.

121. De asemenea, remunerația echitabilă convenită titularilor nu constituie contravaloarea directă a unei prestații anume, întrucât este legată de prejudiciul care rezultă pentru acești titulari din reproducerea neautorizată a operelor lor protejate.

122. Această din urmă concluzie se impune cu atât mai mult în raport cu obiectul și cauza litigiului pendinte, în care pretențiile au fost formulate tocmai în considerarea utilizării neautorizate de către un terț.

123. Față de toate considerentele expuse, rezultă că artiștii interpreți și executanți nu efectuează o prestare de servicii, în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, în favoarea unui terț care utilizează, prin radiodifuzare sau comunicare publică, înregistrări sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale titularilor în cauză.

124. În consecință, răspunsul la prima întrebare din sesizare este că, în interpretarea dispozițiilor art. 126 alin. (1) lit. a) și art. 129 din Legea nr. 571/2003, art. 98 alin. (1) lit. g¹) și art. 106⁵ din Legea nr. 8/1996, colectarea de către organismul de gestiune colectivă a remunerațiilor convenite artiștilor interpreți și executanți pentru radiodifuzarea sau comunicarea publică a înregistrărilor sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale acestora nu reprezintă o operațiune impozabilă din punctul de vedere al taxei pe valoarea adăugată.

125. În ceea ce privește cea de-a doua întrebare, se constată că premisa acesteia este aceea în care este vorba despre o operațiune impozabilă în sensul art. 126 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, solicitându-se a se clarifica momentul în raport cu care se stabilește cota de TVA aplicabilă.

126. Cum răspunsul la prima întrebare este în sensul că nu se datorează taxa pe valoarea adăugată în speță, se constată că cea de-a doua întrebare nu mai are obiect.

127. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă în Dosarul nr. 34.946/3/2013 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea dispozițiilor art. 126 alin. (1) lit. a) și art. 129 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, art. 98 alin. (1) lit. g¹) și art. 106⁵ din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, colectarea de către organismul de gestiune colectivă a remunerațiilor convenite artiștilor interpreți și executanți pentru radiodifuzarea sau comunicarea publică a înregistrărilor sonore conținând fixarea prestațiilor artistice ale acestora nu reprezintă o operațiune impozabilă din punctul de vedere al taxei pe valoarea adăugată.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 iunie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

